

א) עולה פ"ג מ"ח, א) [משלה כ"ג, א] פסחים כב: קידושין ט: [ע"ש], ד) ע"י רש"י וזמנא כ"ה ד"ה פסחים זכב, ט) זה מפרש הערוך: רש"י, ו) כפ"ח: בגדים, ז) ז"ל ממוח הרחבה, ח) ז"ל ופלה לגינה, ט) פי' משת, י) פי' בוסר זימס קטנים משום רפואה. רש"י בס"ד רש"י,

תורה אור השלם

1. ובי תבא אל הארץ ותשעבה כל עץ מאכל וערלתם ערלתו את פרוי שלש שנים ויהי לבם ערלים לא יקרא י"ט כב
2. ולבהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל תבואתה לאלכל: ויקרא טו ד

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה יש שנה וכו' קמהר סמנים הס"ד: ב) ד"ה דוול וכו' ואין מגיע השבחה:

גליון הש"ם

רש"י ד"ה דוול וכו' אני הייתי מוכר סמנים לפי' דוול יציעה הייתי למכר מצוה הוול אבל הממנים עמנו לא הוול ומתו לי דלמתי כריכי להו אחלי לי' כששטיות סמני ולא מקרי ואף דגס אלו מוכן לא היה מוכן ביוקר מ"מ כיון דליון שנה סמני ולא מקרי ואלא ע"ש היו כנאכל הגולה דמשלם שבעת הגולה ו"ע. ובאמת ק"ל גם על הגמרא דלמתי דרין לאוקמה דגול מצו וממנו דמעט וכן דמעיקרא דגול סמנים שפירוש מצו וממנו דמעט והוול הרבה עד שהממנים ע"ש שיעורו און עולס לדמי האצט כשהיה בענין הגולה וחי' יש סמנים מהדר ליה סמנים ואומני הרי שן לפניו וחי' דממני נשקליה יאמר באמת החוק לן גם כממני וחי' און שנה סמנים לא הו השבה על הסמנים ורין לפסל דמעיקרא ור"ע: תוס' ד"ה או וכו' אלא ניו בעלמא ויחי. עין שן פי' שאל סמני:

כפרא דודי. קינה זו את היורה כלומר בשירי מצע שנשמירו צורה מצעו. כופרל לשון קינותו כו' כמו בלימל דפרסל למכפריה בהכל שוחטין (חולין דף ת"ח): **נוסן לו דמי עליו.** דקניניהו בשנינו. אבל נתן עמים כו' דלל שינה ולא קני ידו על המתמונה: **יש שנה כו'.** כלומר חוותא מילתא היא או לאו מילתא: **וטרנהו.** שראן צמים כדרכן: **וצע צהן.** אמר שלו מציעל לן יש שנה סמנין על הכמר דחותא מילתא היא ואמר ליה הב לי סמנאי דשקלתינהו כו' כדציעל למימר קמן: **אמרי ואי און שנה כו' מי מלי אמר ליה לים לך גבאי ולא מירי.** צממיה. כני נמי דחותא לאו מילתא היא לימל ליה הב לי סמנאי דאפסדתינהו: **לפון שוויין:** וקא מהדר ליה. לממ כשהוא מצוה מאי: **יש שנה סמנים על גבי צמר.** דחותא מילתא היא וקמהדר ליה אמר וקמהדר ליה סמנים כלומר צהן השנה לממ קמהדר ליה: **דוול יציעל.** אמר מצוה הוול צעולס ואין ו' מגיעין שנה לדמי סמנים ואמר ליה גגול ו' אחי הייתי מוכר סמנים או הייתי מצוה בגד ועכשיו הפסדתי דהא לא השזיחו צממ: **א"ג דצע צהו קופא.** גול קוף וסמנים וצבע את הקוף ומחזירו של דלל איקרי ליה. ס' ואמרי לה קופה של נגרים: **כגון דלמ דחד וסמנין דחד כו'.** ולאו לענין גולן קצעי לה דליון כאן גול: **בקליפי עולה.** קליפי אגוזים או שאר פירות אבל קליפת העץ לא דליון עולה אלא בפירות: **הנראה לעינים.** מראה צעלמל אע"פ אסור לעשות סמורה צפירותיה וקליפי פירות קאמר ולא קליפי עמים דעמים און שביעית חלה עליהן כלקמן [ע"ש] דסתם עמים להסקה יתמו: רביעית

סמנין על גבי צמר וצמר מוהדר ליה סמנין לא מהדר ליה אמרי תיפוק ליה דאייקר ליה ניהליה בדמי לא צריכא דול ציבעא ואיבעית אימא כגון שצבע בהו קופא רבינא אמר הכא במאי עסקינן כגון דצמר דחד וסמנין דחד וקאתי קוף וצבעיה להווא צמר בהנך סמנין יש שבה סמנין על גבי צמר דאמר ליה הב לי סמנאי דהנך נינהו או דלמא און שבה סמנין על גבי צמר ואמר ליה לית לך גבאי כלום תא שמע ^אהבגד שצבעו בקליפי ערלה ידלק אלמא חוותא מילתא היא אמר רבא ^בהנאה הנראה לעינים אסרה תורה דתניא יערלים לא יאכל ^גאין לי אלא איסור אכילה ומנין שלא יהנה ממנו ולא יצבע [בן] ולא ידליק בו את הנר תלמוד לומר וערלתם ערלתו את פרוי ערלים לא יאכל לרבות את כולם תא שמע ובגד שצבעו בקליפי שביעית ידלק שאני התם דאמר קרא ^דתהיה בהויתת תהא

הגוול עצים פרק תשיעי בבא קמא

קא.

עין משפט גר מצוה

פד א ב מו' פי' מהל' שכירות הלכה ד סמג עין פט ע"ש ח"מ סי' ע' סעיף ג:
פה ג ד מו' פי' מהל' גולה ואזכרה הלכה י טו"ע ח"מ סי' שסג סעיף יא:
פו ה מו' פי' מהלכות מאכלות אסורות הלכה י ט סמג לאון קמד טו"ע ח"מ סי' רלד סעיף ה:
פז ז מו' פי' מהלכות שמעין הלכה ב:

לעזי רש"י

שווין [שבו"ן]. סבון.

מוסף רש"י

מנין שלא יהנה ממנו ולא יצבע בו. שאל הינה ממנו כגון שאלו יצבע בו כפירי הראוי לטעוב גז, כגון קליפי אגוזין ושומר לפירי אסור כפירי [קדושין נ: ובע"ז פסחים כב:]. ולא ידליק בו את הגר. כגון כשמן של ערלה [שם וטו].

הא מנחי קמד שקליניהו. ומ"מ אגרא צעי למיתב למישקל להו דכיון דלחי לידיה צעי למיעבד השצה כדאמר לעיל (דף טז). גבי זורק מטבע לים: **דור ציבעא.** ומכל מקום איירי דגול סממנים שרויין דלי דקניהו ושניהו קנטרו צשינו: **דצבע בהו קופא.** פירש צקונטרס שגול קוף וסממנים שרויין וצבע את הקוף ומימה דלס כן אפסדיה צדים וכה"ג היוק ניכר הוה ומחייב ונראה לפרש דצבע צהו קופא כלומר בגרשיות וצביעור כעין קוף שהוא מכווער: **אין דרמא אין שבה שר' סממנין ע"ג גבי צמר.** מימה הרי נהנה שזמרו מעולה צדמים יומר וישלם מה שנהנה כמו אכלה ו' מלידי רחצה דפ"ג (דף י"ג): ^א וירדה לגינה דהכונס (לעיל דף ט"ה): וצפרק אלו נערות (כתובות דף ל: וס) אמר תמצ לו חצירו משקין של אחרים צדים הצליעה דמשלם מה שנהנה ויש לחלק דנהא דהכא און צהה ע"י מעשיו ולא ע"י מעשה דבתמו וצמחז לו חצירו אע"פ שאין זה ע"י מעשיו מכל מקום נהנה גופו אי נמי הנאה דהכא לא חשיבא הנאה שאין ^ב אלא ניו צעלמל יומר:

מנין שרא יהנה ממנו. צפרק כל שעה (פסחים דף כב: וס' ד"ה מנין) פריך אמאי לא נפק לן איסור הנאה מלא אכל: **ולא יצבע בו ולא ידליק בו הנר.** אע"ג דאסר שאר הנאות אנטרין לרצויי צביעה והדלקה צביעה משום דחותא צעלמל הוה והדלקה משום שכלה האיסור צבעת הדלקה ואם תאמר הוה צפרק כל שעה (ס' דף ט"ז): עינין עהים להדלקה למאן דלמר און שנה עמים צפת ולא משכחי עמים דאיסורא אלא כעין כסא ושרשיפא ויש לומר דשמן הוה צעין צבעה שהוא דולק אבל עמים נעשים גחלת והשלהבת און צהה אלא מן הגחלת ואם תאמר ומ"ש דהכא מצרייין קרא להדלקה וגבי תרומה טמאה מצרייין קרא להמיר כדדרשינן שן תהא להסיקה תחת תצטילך וי"ל משום דסי' דלינף תרומה מנעשר הקל דלמרה מורה לא צערתי ממנו צטמל כדאמר צצמה מדליקין (שבת דף כה). ור"ת מפרש דאיצטרין קרא הכא לאסור צביעה והדלקה שלא כדרך הנאחו כגון צביעה דתאנים ורמונים ודצרים ללאו אורחיהו והדלקה איצטרין

לשמן שאין עומד להדלקה כלל והוה דפרק כל שעה (פסחים דף כה): דהוה ^א שייך לצרמיה ^ב כגוהרקי דערלה וקאמר מידי דרך הנאה קעבינא התם לא הוה דרך הנאה כלל וקשה לפי' דהא צעי למפשט מהכא דחותא מילתא היא ודחי דשאני הכא דגלי קרא משמע דלא אמת קרא למיסר שלא כדרך הנאה אלא למיסר אע"ג דליכא אלא חוותא צעלמל וא"ת אם כן תיפשוט לאידך גיסא מדאיצטרין למיסר שמע מינה דחותא לאו מילתא היא ויש לומר דאיכא מלינף מהכא דחשיב כאלו הוה צעין ומימה לרבי יהושע דגמר דערלה פרי מפרי מצבורים צפרק העור הרוטב (חולין דף ק"ג וס) וצבר דליון סופגיין את הארצבים על הערלה אלא על היואל מן היותים ומן הערלה אבל היואל משאר פירות מותר היך יאסר לצצוע במשקיהן מן התורה וכל שכן צמים שנישורו צהם הקליפין ויש לומר דלא איצטרין קרא אלא שלא יצבע צותים וענבים וציואל מהם או צמממות של עפרורית הקליפין הנטמנין ומינה לא יצבע דקתני צצרייתא מיירי שפיר בכל עיני צביעה דערלה ומשקיהן בכל עיני ומדרבנן ומינה קרא לא אמתא אלא כדפרישית אי נמי יש לומר דפרי דערלה דוקא גמר פרי מפרי דצבורים ולהכי אימעוט משקה ידיהו אבל שומר לפרי דאימרכו מאת פרוי את הטפל לפירו לא אמעיט משקה ידיהו וליכא למעוטי מפרי דצבורים דצבורים לימנהו שומר לפרי כלל ואע"ג דהוי השתא טפל חמור מן העיקר יש ליתן טעם שלא יקשה מזה על שמעתי דריש איהו מקומן (ובזה דף מה): אבל אין לומר דהף על גב דליכא מלקות ציואל משאר פירות עשה דערלתם אמתא איכא דהא אכל מאי דמתיב צמר קאי לא יאכל דמתיב צמר קאי ולא ידליק בו את הנר תלמוד לומר וערלתם ערלתו את פרוי ערלים לא יאכל לרבות את כולם תא שמע ובגד שצבעו בקליפי שביעית ידלק שאני התם דאמר קרא ^דתהיה בהויתת תהא

רבא
לשמן שאין עומד להדלקה כלל והוה דפרק כל שעה (פסחים דף כה): דהוה ^א שייך לצרמיה ^ב כגוהרקי דערלה וקאמר מידי דרך הנאה קעבינא התם לא הוה דרך הנאה כלל וקשה לפי' דהא צעי למפשט מהכא דחותא מילתא היא ודחי דשאני הכא דגלי קרא משמע דלא אמת קרא למיסר שלא כדרך הנאה אלא למיסר אע"ג דליכא אלא חוותא צעלמל וא"ת אם כן תיפשוט לאידך גיסא מדאיצטרין למיסר שמע מינה דחותא לאו מילתא היא ויש לומר דאיכא מלינף מהכא דחשיב כאלו הוה צעין ומימה לרבי יהושע דגמר דערלה פרי מפרי מצבורים צפרק העור הרוטב (חולין דף ק"ג וס) וצבר דליון סופגיין את הארצבים על הערלה אלא על היואל מן היותים ומן הערלה אבל היואל משאר פירות מותר היך יאסר לצצוע במשקיהן מן התורה וכל שכן צמים שנישורו צהם הקליפין ויש לומר דלא איצטרין קרא אלא שלא יצבע צותים וענבים וציואל מהם או צמממות של עפרורית הקליפין הנטמנין ומינה לא יצבע דקתני צצרייתא מיירי שפיר בכל עיני צביעה דערלה ומשקיהן בכל עיני ומדרבנן ומינה קרא לא אמתא אלא כדפרישית אי נמי יש לומר דפרי דערלה דוקא גמר פרי מפרי דצבורים ולהכי אימעוט משקה ידיהו אבל שומר לפרי דאימרכו מאת פרוי את הטפל לפירו לא אמעיט משקה ידיהו וליכא למעוטי מפרי דצבורים דצבורים לימנהו שומר לפרי כלל ואע"ג דהוי השתא טפל חמור מן העיקר יש ליתן טעם שלא יקשה מזה על שמעתי דריש איהו מקומן (ובזה דף מה): אבל אין לומר דהף על גב דליכא מלקות ציואל משאר פירות עשה דערלתם אמתא איכא דהא אכל מאי דמתיב צמר קאי לא יאכל דמתיב צמר קאי ולא ידליק בו את הנר תלמוד לומר וערלתם ערלתו את פרוי ערלים לא יאכל לרבות את כולם תא שמע ובגד שצבעו בקליפי שביעית ידלק שאני התם דאמר קרא ^דתהיה בהויתת תהא